

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ПЕТИ РАЗРЕД

Шк. 2021-2022. год.

Шк. 2022-2023. год.

Шк. 2023-2024. год.

Шк. 2024-2025. год.

Садржај

I УВОД.....	3
II НАЧЕЛА ИЗРАДЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	4
III ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	5
IV ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	6
Српски језик и књижевност.....	8
Енглески језик.....	19
Немачки језик.....	33
Биологија.....	42
Математика.....	48
Историја.....	55
Географија.....	66
Техника и технологија	73
Информатика и рачунарство.....	83
Ликовна култура.....	88
Музичка култура.....	95
Физичко и здравствено васпитање.....	103
Грађанско васпитање.....	113

I УВОД

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом. Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Индивидуални образовни планови ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог овог Школског програма.

Полазне основе за израду Школског програма за пети разред основног образовања и васпитања су:

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020)
- Закон о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019 и 27/2018 – др. закон)
- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања: 6/2007-1, 2/2010-5, 7/2010-9 (др. правилник), 3/2011-129 (др. правилник), 1/2013-18, 4/2013-177, 11/2016-364, 11/2016-580, 6/2017-7, 8/2017-1, 9/2017-1, 12/2018-36, 15/2018-77 (др. правилник)
- Правилник о општим стандардима постигнућа - образовни стандарди за крај обавезног образовања (Сл. гласник РС – Просветни гласник “, бр. 5/2010 од 5.7.2010. године.)
- Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик (Службени гласник РС", број 78 од 18. августа 2017. год.)
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање ("Службени гласник РС", број 74 од 5. октобра 2018.)
- Статут школе (од 14. 03. 2018.)
- Развојни план школе (од 02. 09. 2019)
- Услови рада школе
- Образовне потребе школе.

II НАЧЕЛА ИЗРАДЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

III ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха овог школског програма је омогућавање квалитетног образовања и васпитања, као и стицања потребних знања, вештина, ставова, навика и формирање система вредности који обезбеђује успешно сналажење у животу, уз поштовање својих и туђих потреба и интереса.

Циљеви школског програма односе се на:

- Развој интелектуалних капацитета и знања ученика;
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика;
- Оспособљавање за даље образовање и самостално учење;
- Развој система вредности који се заснива на општим социјалним и моралним начелима демократског, хуманог и толерантног друштва;
- Развијање и неговање другарства, поштовања људских права и подстицање индивидуалне одговорности.
- Уважавање интересовања ученика.
- Стицање знања о језику, књижевности и медијима релевантним за будуће образовање и професионални развој;
- Оспособљавање ученика да ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе;
- Оспособљавање ученика да комуницирају у усменом и писаном облику на теме из свакодневног живота на страном језику;
- Развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници;
- Разумевање повезаности различитих научних дисциплина;
- Разумевање и сналажење у садашњости и повезаности друштвених појава и процеса у простору и времену
- Прихватање и уважавање другог/друге без обзира на националну, верску, родну и друге разлике;
- Разумевање појава, процеса и односа у природи на основу знања физичких, хемијских и биолошких закона, модела и теорија;
- Правилно формирање математичких појмова и стицање основних математичких знања и вештина;
- Развијање способности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
- Усвајање дигиталних компетенциј;
- Развијање вештина и техника уметничког изражавања;
- Познавање различитих техника, стилова и медија уметничког изражавања;
- Познавање вредности сопственог културног наслеђа и повезаности са другим културама и традицијама;

IV ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180
2.	Енглеског језика	2	72
3.	Историја	1	36
4.	Географија	1	36
5.	Биологија	2	72
6.	Математика	4	144
7.	Информатика и рачунарство	1	36
8.	Техника и технологија	2	72
9.	Ликовна култура	2	72
10.	Музичка култура	2	72
11.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54 ¹
	УКУПНО: А	24	918
	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање ²	1	36
2.	Други страни језик- Немачки језик ³	2	72
	УКУПНО: Б	3	108
	УКУПНО: А + Б	27	1026

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026
2.	Слободне наставне активности ⁴	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатни рад	1	36

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁵	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње	

¹Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

²Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

³Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

⁴Ученик бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди (чувари природе, цртање, сликање и вајање, и животу у прошлости)

⁵Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180
РАЗРЕД: Пети

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 5

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ наставе и учења српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције, које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезижује садржаје предметних области.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди			
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	средњи		
1.	КЊИЖЕВНОСТ	46	20	4	70	<p>ЛИРИКА Лектира 1. Народна песма Вила зида град 2. Народне лирске песме о раду (избор); 3. Народне лирске породичне песме (избор) 4. Бранко Радичевић Певам дању, певам ноћу 5. Душан Васиљев Домовина / Алекса Шантић Моја отаџбина 6. Војислав Илић Зимско јутро 7. Милован Данојлић Шљива / Десанка Максимовић Сребрне плесачице 8. Пеђа Трајковић Кад књиге буду у моди</p> <p>Књижевни термини и појмови Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме. Врста строфе према броју стихова у</p>	<p>По завршетку теме, области ученик ће бити у стању да: - разликује књижевни и некњижевни текст; - упоређује одлике функционалне и нефункционалне књижевности - чита са разумевањем и уме да опише свој доживљај различитих врста књижевних дела - чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова -модреди род књижевног дела и врсту - разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији - анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих) епског дела у стиху и</p>	основни	CJ.1.2.1; CJ. 1.2.4; CJ.1.2.6; CJ.1.2.7; CJ.1.2.8; CJ.1.3.1; CJ.1.3.2; CJ. 1.3.3; CJ.1.3.4; CJ. 1.3.6; CJ.1.3.7; CJ.1.3.8; CJ.1.3.9; CJ.1.3.10.	средњи	CJ.2.2.5; CJ. 2.3.1; CJ.2.3.3; CJ.2.3.5; CJ.2.3.6. CJ.2.3.7; CJ.2.3.8.

					<p>лирској песни - катрен; врста стиха према броју слогова- десетерац, осмерац. Одлике лирске поезије - сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре - епитет, ономтопеја. Врсте ауторске и народне лирске песме - описне, родољубиве, митолошке, песме о раду и породичне.</p> <p>ЕПИКА</p> <p>Лектира</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна песма Свети Саво 2. Народна песма Женидба Душенова (одломак) 3. Еро с онога свијета 4. Дјевојка цара надмудрила 5. Милован Глишић Прве бразда 6. Стеван Сремац Чича Јордан (одломак) 7. Бранко Ћопић Поход на Мјесец 8. Иво Андрић Мостови 9. Данило Киш Дечак и пас 10. Горан Петровић Месец над тепсијом(први одломак приче “Бели хлеб од претеривања” и крај приче који чине одељци “Можеш сматрати да си задобио венац славе” и “Мрави су вукли велике трошице прашине”) 11. Антон Павлович Чехов Шала <p>Књижевни термини и појмови Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и тречем лицу. фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља Карактеризација ликова - начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова - десетерац.</p>	<p>прози (делови фабуле, поглавља, епизоде, стих), драмског дела (чин, сцена, појава)</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца - разликује облике казивања - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту - процени основни тон певања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) - развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела - одреди тему и главне и споредне мотиве - анализира узрочно-последично низање мотива - илуструје особине ликова примерима из текста - вреднује поступке ликова и аргумантовано износи ставове - илуструје веровања, обичаје и начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину - наведе примере личне добити од читања - напредује у стицању читалачких компетенција - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст 	<p>напредни</p>	<p>CJ.3.2.1; CJ.3.2.5; CJ.3.3.3; CJ.3.3.4; CJ.3.3.5; CJ.3.3.6; CJ.3.4.1; CJ.3.4.2; CJ.3.4.3; CJ.3.4.4; CJ.3.4.5.</p>
--	--	--	--	--	--	--	------------------------	--

					<p>ДРАМА</p> <p>Лектира 1. Бранислав Нушић Кирија 2. Душан Радовић Капетан Џон Пиплфокс 3. Љубиша Ђокић Биберче</p> <p>Књижвни темини и појмови Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте - једночинка. радиодрама.</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) Вук Ст. Карацић Моба и прело (одломак из дела Живот и обичаји народа српског) Доситеј Обрадовић О љубави према науци М.П. Алас У царству гусара (одломци) Милутин Миланковић Успомене, доживљаји, сећања (одломак) Избор из енциклопедија и часописа за децу</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА: Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима – претковски тематски круг) Народне бајке, новеле, шaljиве народне приче (избор), кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) Бранислав Нушић Хајдуци Данијел Дефо Робинзон Крусо (одломак о изградњи склоништа) Марк Твен Доживљаји Хаклбери Фина/Краљевић и просјак/Доживљаји Тома Сојера Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић Зеленбабини дарови (одломци))</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

					<p>Игор Коларов Аги и Ема Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...)</p> <p>Допунски избор лектуре (бирати до 3 дела)</p> <p>Јован Јовановић Змај Песмо моја Стеван Раичковић Велико двориште (избор)/Мале бајке (избор)</p> <p>Иван Цанкар Десетица Љубивоје Ршумовић Ујдурме и зврчке из античке Грчке (избор)/Густав Шваб Приче из старине</p> <p>Џон Р.Р. Толкин Хобит (одломци) Никол Лезије Тајна жутог балона Корнелије Функе Господар лопова (одломак)</p> <p>Владислава Војновић Приче из главе (избор, осим приче Позориште)</p> <p>Дејан Алексић Музика тражи уши (избор)/Кога се тиче како живе приче (избор)</p> <p>Јован Стерија Поповић Лажа и паралажа (одломак о Месечевој краљици) Едмон Ростан Сирано де Бержерак (одломак о путу на Месец)</p> <p>Дело завичајног аутора по избору.</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	средњи
2.	ЈЕЗИК	44	17	9	70	<p>Граматика Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (са напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози.</p> <p>Именице - значења и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне, мисаоне, глаголске). Промена именица (деклинација); граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.</p> <p>Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат), генитив (припадање и део нечега), датив (намена, усмереност), акузатив (објекат), вокатив (дозивање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује променљиве од непроменљивих речи - разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају дефлексију - разликује основне функције и значења падежа - употребљава падежне облике у складу са нормом - употребљава глаголске облике у складу са нормом - разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) - доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова, управног говора - користи правопис (школско издање) 	основни	CJ.1.2.1; CJ. 1.2.4; CJ.1.2.6; CJ.1.2.7; CJ.1.2.8; CJ.1.3.1; CJ.1.3.2; CJ. 1.3.3; CJ.1.3.4; CJ. 1.3.6; CJ.1.3.7; CJ.1.3.8; CJ.1.3.9; CJ.1.3.10.
							средњи	CJ.2.2.5; CJ. 2.3.1; CJ 2.3.3; CJ.2.3.5; CJ.2.3.6. CJ.2.3.7; CJ.2.3.8.	

					<p>обраћање), инструментал (средство и друштво), локатив (место)</p> <p>Придеви - значење и врста придева (описни, присвојни, градивни, временски и месни), род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду броју и падежу.</p> <p>Заменице - личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице за свако лице себе, се.</p> <p>Бројеви - врсте и употреба главни (основни, збирни и бројне именице на ица) и редни бројеви.</p> <p>Глаголи - глаголски вид (несвршени и свршени) глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни), глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат и футур 1.</p> <p>Предикатска реченица - предикат (глаголски, именски), слагање предиката са субјектом у лицу, роду, броју; прави неправи објекат; прилошке одредбе (за место, време, начин, узрок. меру и количину), апозиција.</p> <p>Правопис Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција; предузећа. установа, организација (типични</p>	<p>- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице</p> <p>- говори јасно поштујући књижевнојезичку норму</p> <p>- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове</p>	<p>напредни</p>	<p>CJ.3.2.1; CJ.3.2.5; CJ.3.3.3; CJ.3.3.4; CJ.3.3.5; CJ.3.3.6; CJ.3.4.1; CJ.3.4.2; CJ.3.4.3; CJ.3.4.4; CJ.3.4.5.</p>
--	--	--	--	--	--	---	------------------------	--

					<p>примери); велико имало слово у писању присвојних придева.</p> <p>Заменица ВИ из поштовања.</p> <p>Одрична речца НЕ уз именице, придеве и глаголе; речца НАЈ у суперлативу; вишечлани основи и редни бројеви</p> <p>Интерпункцијски знаци: запета (у набрајњу, уз вокатив, уз апозицију), наводници (наслови дела, називи школа) црта (уместо наводника у управном говору).</p> <p>Ортоеџија Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви).</p> <p>Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица.</p> <p>Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално и у групи).</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно				
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	16	20	4	40	<p>Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богађење речника: синоними и антоними. Некњижевне речи и туђице – њихова замена стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и њихове композиционо-стилске функције. Осам домаћих задатака. Четири школска писмена задатка.</p>	<p>– користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту - напамет говори одабране књижевне текстове или одломке</p>	основни	CJ.1.1.6; CJ.1.2.1; CJ.1.2.2; CJ.1.2.3; CJ.1.2.4; CJ.1.2.5; CJ.1.2.6; CJ.1.2.8; CJ.1.3.2; CJ.1.3.4; CJ.1.3.7; CJ.1.3.8; CJ.1.3.9; CJ.1.3.13, CJ.1.3.14, CJ.1.3.15, CJ.1.3.16; CJ.1.3.20; CJ.1.4.1.
								средњи	CJ.2.2.1; CJ.2.2.4; CJ. 2.2.5; CJ.2.3.3; CJ.3.3.4; CJ.3.3.6; CJ.2.3.7; CJ. 2.3.10; CJ. 2. 3.11; CJ.2.4.1
								напредни	CJ.3.2.1; CJ.3.2.5; CJ.3.3.5; CJ.3.3.7; CJ. 3.3.8; CJ.3.4.1; CJ.3.4.2; CJ.3.4.3; CJ.3.4.4; CJ.3.4.5; CJ.3.4.7.

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
КЊИЖЕВНОСТ	У току школске године	Дијалогска, монолошка, метода писаних радова, метода практичних радова, вербална, експериментална, игровна, текстуална, компаративна, илустративно-демонстративна, херуистичка метода и активна настава	Индивидуални, фронтални, рад у пару, истраживачки рад, стваралачки рад	Наставник је организатор и реализатор наставног процеса и мултимедијалне наставе; наставник је партнер у педагошкој и афективној комуникацији; истиче индивидуалност ученика; прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става; мотивише, подржава и развија интересовања ученика; ефикасним и подстицајним методама долази до начина који омогућава усвајање знања која представљају основу за успешно савладавање градива.	Ученик слуша, посматра и активно учествује у наставном процесу; упоређује, закључује, истражује, практично примењује знања и вештине; ученик је подстакнут да исказује креативност и таленат; чита, препричава, рецитиује, усмено драматизује, описује, анализира; изражава критички став и мишљење; усваја језичке појаве и труди се да негује говорну и писану културу; самостално истражује и презентује.	Усмено и писмено испитивање, вођење ученичког портфолија, тестови знања, разговор, контролне вежбе, посматрање ангажованости на часу, ученички радови и продукти ученичких активности, домаћи задаци, писмени радови, говорне вежбе, илустрације, рад на тексту, препричавање, пројекти, драматизација, тематске дискусије, продукти групних и тимских радова течност у излагању, активност на часу, повезивање стечених знања, богаћење речника. Наставник вреднује и процењује свој рад и учи ученике како да себе вреднују.	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема, читалачке компетенције

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
ЈЕЗИК	У току школске године	Дијалoшка, монолошка, метода писаних радова, метода практичних радова, вербална, експериментална, игровна, текстуална, компаративна, илустративно-демонстративна, херуистичка метода и активна настава	Индивидуални, фронтални, рад у пару, истраживачки рад, стваралачки рад	Наставник је организатор и реализатор наставног процеса и мултимедијалне наставе; наставник је партнер у педагошкој и афективној комуникацији; истиче индивидуалност ученика; прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става; мотивише, подржава и развија интересовања ученика; ефикасним и подстицајним методама долази до начина који омогућава усвајање знања која представљају основу за успешно савладавање градива.	Ученик слуша, посматра и активно учествује у наставном процесу; упоређује, закључује, истражује, практично примењује знања и вештине; ученик је подстакнут да исказује креативност и таленат; чита, препричава, рецитије, усмено драматизује, описује, анализира; изражава критички став и мишљење; усваја језичке појаве и труди се да негује говорну и писану културу; самостално истражује и презентује.	Усмено и писмено испитивање, вођење ученичког портфолија, тестови знања, разговор, контролне вежбе, писмени задаци, посматрање ангажованости на часу, ученички радови и продукти ученичких активности, домаћи задаци, писмени радови, говорне вежбе, илустрације, рад на тексту, препричавање, пројекти, драматизација, тематске дискусије, продукти групних и тимских радова течност у излагању, активност на часу, повезивање стечених знања, богаћење речника. Наставник вреднује и процењује свој рад и учи ученике како да себе вреднују.	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	У току школске године	Дијалoшка, монолошка, метода писаних радова, метода практичних радова, вербална, експериментална, игровна, текстуална, компаративна, илустративно-демонстративна, херуистичка метода и активна настава	Индивидуални, фронтални, рад у пару, истраживачки рад, стваралачки рад	Наставник је организатор и реализатор наставног процеса и мултимедијалне наставе; наставник је партнер у педагошкој и афективној комуникацији; истиче индивидуалност ученика; прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става; мотивише, подржава и развија интересовања ученика; ефикасним и подстицајним методама долази до начина који омогућава усвајање знања која представљају основу за успешно савладавање градива.	Ученик слуша, посматра и активно учествује у наставном процесу; упоређује, закључује, истражује, практично примењује знања и вештине; ученик је подстакнут да исказује креативност и таленат; чита, препричава, рецитиује, усмено драматизује, описује, анализира; изражава критички став и мишљење; усваја језичке појаве и труди се да негује говорну и писану културу; самостално истражује и презентује.	Усмено и писмено испитивање, вођење ученичког портфолија, тестови знања, разговор, контролне вежбе, писмени задаци, посматрање ангажованости на часу, ученички радови и продукти ученичких активности, домаћи задаци, писмени радови, говорне вежбе, илустрације, рад на тексту, препричавање, пројекти, драматизација, тематске дискусије, продукти групних и тимских радова течност у излагању, активност на часу, повезивање стечених знања, богаћење речника. Наставник вреднује и процењује свој рад и учи ученике како да себе вреднују.	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, стваралачка компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Ученик треба да усвоји основна знања из енглеског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			
	УВОДНА ТЕМА	1	3		4	<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту</p> <p><i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности Императив</p>	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <p>– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;</p>	<p>ОСНОВНИ</p> <p>Разумевање говора ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Разумевање писаног текста ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. Усмено изражавање ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. Писано изражавање ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. Медијација ПСТ.1.1.22. Лингвистичка компетенција ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>

											<p>средњи</p> <p>Разумевање говора ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.2.1.6. Усмено изражавање ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. Писано изражавање ПСТ.2.1.20. медијација ПСТ.2.1.25. Лингвистичка компетенција ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>
											<p>напредни</p> <p>Разумевање говора ПСТ.3.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.3.1.11. Усмено изражавање ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. Писано изражавање ПСТ.3.1.27. Медијација ПСТ.3.1.31. Лингвистичка компетенција ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	средњи
1.	ЗАБАВА	3	5		8	<p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање уобичајених радњи</p> <p>Прилози за учесталост – <i>usually, often...</i></p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање трнутних и привремених радњи</p> <p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања</p> <p>(Интер)културни садржаји: интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).</p>	<p>Описивање догађаја и способности у садашњости</p> <p>– разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности;</p> <p>– размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;</p> <p>– опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа;</p> <p>– разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања;</p> <p>– опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;</p>	<p>основни</p> <p>Разумевање говора ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4.ПСТ.1.1.5. Разумевање писаног текста ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. Усмено изражавање ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. Писано изражавање ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. Медијација ПСТ.1.1.22. Лингвистичка компетенција ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>	<p>средњи</p> <p>Разумевање говора ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.2.1.6. Усмено изражавање ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. Писано изражавање ПСТ.2.1.20. Медијација ПСТ.2.1.25. Лингвистичка компетенција ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>

											напредни Разумевање говора ПСТ.3.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.3.1.11. Усмено изражавање ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. Писано изражавање ПСТ.3.1.27. Медијација ПСТ.3.1.31. Лингвистичка компетенција ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			
	УВОДНА ТЕМА	1	3		4	<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту</p> <p><i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања</p> <p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа</p> <p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности</p> <p>Императив</p>	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставнија питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 	<p>ОСНОВНИ</p> <p>Разумевање говора ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5.</p> <p>Разумевање писаног текста ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9.</p> <p>Усмено изражавање ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14.</p> <p>Писано изражавање ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17.</p> <p>Медијација ПСТ.1.1.22.</p> <p>Лингвистичка компетенција ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>

									<p>Разумевање говора ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2.</p> <p>Разумевање писаног текста ПСТ.2.1.6.</p> <p>Усмено изражавање ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15.</p> <p>Писано изражавање ПСТ.2.1.20.</p> <p>медијација ПСТ.2.1.25.</p> <p>Лингвистичка компетенција ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

средњи

									<p>Разумевање говора ПСТ.3.1.2.</p> <p>Разумевање писаног текста ПСТ.3.1.11.</p> <p>Усмено изражавање ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18.</p> <p>ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22.</p> <p>Писано изражавање ПСТ.3.1.27.</p> <p>Медијација ПСТ.3.1.31.</p> <p>Лингвистичка компетенција ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Ученик треба да усвоји основна знања из енглеског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			
	УВОДНА ТЕМА	1	3		4	<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту</p> <p><i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности Императив</p>	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставнија питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 	<p>ОСНОВНИ</p> <p>Разумевање говора ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Разумевање писаног текста ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. Усмено изражавање ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. Писано изражавање ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. Медијација ПСТ.1.1.22. Лингвистичка компетенција ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4.</p>

									средњи Разумевање говора ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.2.1.6. Усмено изражавање ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. Писано изражавање ПСТ.2.1.20. медијација ПСТ.2.1.25. Лингвистичка компетенција ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.
									напредни Разумевање говора ПСТ.3.1.2. Разумевање писаног текста ПСТ.3.1.11. Усмено изражавање ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. Писано изражавање ПСТ.3.1.27. Медијација ПСТ.3.1.31. Лингвистичка компетенција ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.

ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ПРОГРАМА	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
Уводна тема	септембар	дијалoшка метода, монологска метода, илустративна метода, разговор, игра улога	Фронтални, индивидуални, рад у пару	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, усмерава	рад у паровима, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори, читање, слушање	-вежбе слушања -вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција
1. Забава	септембар/октобар	дијалoшка метода, монологска метода, илустративна метода, разговор, рад на тексту игра улога коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	планира - припрема - анализира - мотивише, - координира, --- наводи на повезивање и примену знања, усмерава, оцењује	Слушање, понављање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему. Читање, решавање граматичких вежбања, постављање питања и одговарање на питања, долажење до граматичких правила, повезивање језичких израза са сликом, описивање слика, усмено излагање, извођење	-вежбе слушања -вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза	Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција

2.Храна	октобар/новембар	дијалогска метода, монологска метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	-даје упутства - координира - помаже - мотивише - наводи на повезивање и примену знања - вреднује	дијалога, вежбање изговора Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему допуњавање реченица - глума -извођење закључака у вези са граматичким правилима -вођење дијалога ученика међусобно уз координацију наставника	-путем теста -вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -рад на пројекту	Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Одговоран однос према здрављу
3.Приче	новембар/децембар	дијалогска метода, монологска метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	-даје упутства - координира - помаже - мотивише - наводи на повезивање и примену знања - вреднује	Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему допуњавање реченица - глума -извођење закључака у вези са граматичким правилима -вођење дијалога ученика међусобно уз координацију наставника	-вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога	Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Одговоран однос према здрављу Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња

4.	Градови	децембар/јануар	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	даје упутства - координира - помаже - мотивише - наводи на повезивање и примену знања - усмерава вреднује	Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему, допуњавање и исправљање реченице записивање информације које чују, самостално долажење до граматичких правила, поређење, писање кратких реченица, одговарање на питања везана за прочитани текст - вежбе изговора	-вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици	Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама
5.	Истраживање	фебруар	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални,	-даје упутства - координира - помаже - мотивише - наводи на повезивање и примену знања - усмерава вреднује	Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему, допуњавање и исправљање реченице записивање информације које чују, самостално долажење до граматичких правила, поређење, писање кратких реченица, одговарање на питања	-вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста -рад на пројекту вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање	Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Одговоран однос према околини

6. Свемир	март	дијалогска метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	индивидуални, рад у пару		везана за прочитани текст -вежбе изговора	-повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема
		дијалогска метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	-даје упутства - координира - помаже - мотивише - наводи на повезивање и примену знања - усмерава вреднује	Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему, допуњавање и исправљање реченице записивање информације које чују,самостално долажење до граматичких правила, поређење, писање кратких реченица, одговарање на питања везана за прочитани текст -вежбе изговора	-вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста -рад на пројекту	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву
				-планира - припрема - анализира - мотивише, - координира, --- наводи на повезивање и	Слушање, понављање, читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему, допуњавање и исправљање реченице записивање информације које чују,самостално долажење до граматичких правила, поређење, писање кратких реченица, одговарање на питања везана за прочитани текст -вежбе изговора	-вежбе слушања	

7.Музика	април/мај	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор, игра улога рад на тексту коришћење мултимедијалних презентација	Фронтални, индивидуални, рад у пару	примену знања, умерава, оцењу	-слушају текст, читају, траже информацију у тексту, допуњавају и исправљају реченице, записују информације које чују, самостално долазе до граматичких правила,	- вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста -вежбе слушања - вежбе читања -разумевање писаног језика -писано изражавање -повезивање текста и реченица са сликама/илустрацијама -вежбе употпуњавања низа -игра улога -вежбе одређивања реда речи у реченици -вежбе правилног изговарања речи -проналажење уљеза -путем теста -рад на пројекту	Решавање проблема Одговоран однос према околини Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема
8.Пријатељи	мај/јун		Фронтални, индивидуални, рад у пару				

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72
РАЗРЕД: V

Немачки језик

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Циљ наставног предмета : Циљ наставе немачког језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Ученик треба да усвоји основна знања из немачког језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља.

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
		обрада	утврђивање	укупно				
1.	Поздрављање	5	2	5	<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту</p> <p>Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљак, чланска карта и слично).</p> <p>Презент слабих глагола и најфреквентнијих јаких глагола</p>	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <p>– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;</p> <p>– поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства;</p> <p>– постави и одговори на једноставнија питања личне природе;</p>	<p>основни</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. .РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.1.1.22. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4.</p>	<p>средњи</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.2.1.25. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>

				<p>(<i>schlafen, fahren, essen, lesen, geben, nehmen, sprechen</i>).</p> <p>Употреба одређеног, неодређеног, негационог, присвојног члана у номинативу и акузативу. Употреба нултог члана. Употреба упитних заменица и прилога (<i>wer, was; wo, wie, wann</i>).</p> <p>Употреба показне заменице <i>das</i>. Исказна и упитна реченица – положај глагола/ред речи.</p>	<p>– у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;</p>	<p>напредни</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.11. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.27. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.31. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>
--	--	--	--	---	--	------------------------	--

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
		обрада	утврђивање	укупно			НИВО	
2.	Допадање и недопадање	3	1	3	<p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања (Интер)културни садржаји: интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).</p> <p>Императив – потврдни и одрични облици 2. лица једнине и множине. Употреба негационе партикуле <i>nicht</i>. Императив глагола са наглашеним префиксом (рецептивно). Модални глаголи у љубазно формулисаним молбама, упутствима и предлозима (рецептивно). Ред речи у реченицама са императивом</p>	<p>– разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања;</p> <p>– опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење</p>	основни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4.ПСТ.1.1.5. .РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.1.1.22. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>
							средњи	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.2.1.25. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>
							напредни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.11. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.27. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.31. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
		обрада	утврђивање	укупно			НИВО		
3.	Слободно време	3	5	9	<p>Употреба глагола кретања са акузативом.</p> <p>Употреба предлога (an, in, auf).</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно прихватање и одбијање позива, рођендани, прослава рођендана, игре.</p>	<p>– разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;</p> <p>– упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;</p>	основни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4.ПСТ.1.1.5.</p> <p>.РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17.</p> <p>МЕДИЈАЦИЈА</p> <p>ПСТ.1.1.22.</p> <p>ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p> <p>ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>	
								средњи	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ПСТ.2.1.6.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ПСТ.2.1.20.</p> <p>МЕДИЈАЦИЈА</p> <p>ПСТ.2.1.25.</p> <p>ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p> <p>ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>
									напредни

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
		обрада	утврђивање	укупно			НИВО	
4.	Школа (дани, предмети, распоред)	3	3	2	<p>Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места Изражавање мишљења (слагања и неслагања)</p> <p>Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима.</p> <p>Употреба фраза за званично и незванично исказивање сатнице. Употреба предлога (<i>am, im, nach, vor</i>).</p>	<p>– разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; – упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; – разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;</p>	основни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4ПСТ.1.1.5. .РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.1.1.22. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>
							средњи	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.2.1.25. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>

					<p>– разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих;</p> <p>– тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;</p>		<p>напредни</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.11. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.27. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.31. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>
--	--	--	--	--	---	--	---

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
		обрада	утврђивање	укупно			НИВО	
5.	Ствари за школу	1	6	3	<p>Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба емотикона. Употреба глагола кретања са акузативом.</p>	<p>– разуме жеље планове и намере и реагује на њих; – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; – саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;</p> <p>– разуме једноставнија питања и одговори на њих; – разуме обавештења о простору и величинама; – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;</p>	основни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4ПСТ.1.1.5. .РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. МЕДИЈАЦИЈАПСТ.1.1.22. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>
							средњи	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.12. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.2.1.25. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.4.</p>
							напредни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.11. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.27. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.31. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.</p>

Редни број теме	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Тематски садржаји програма	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
		обрада	утврђивање	укупно			НИВО	
6.	Храна				<p>Употреба језичких средстава квантификације. Употреба лексике којом се именује амбалажа. Исказивање количине и цене. Бројеви до 100.</p>	<p>– Разуме свакодневне исказе о непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; Изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језиком; разуме једноставне исказе за изражавање допадања / недопадања, слагања/неслагања, неслагање и реагује на њих; тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима -разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега; – пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или</p>	основни	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4ПСТ.1.1.5. .РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.9. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.1.1.22. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3.ПСТ.1.2.4.</p>
		2	6	10				средњи

						пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; – састави списак за куповину – намирнице и количина намирница	напредни	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.2. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.11. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.22. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.27. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.31. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3.
--	--	--	--	--	--	--	-----------------	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72
РАЗРЕД: V

Биологија

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Циљ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природу и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.										
Ред. бр. теме	Тема	Број часова					Тематски садржаји програма	Исходи	Образовни стандарди ниво	
1.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	обрада	утврђивање	Лабораторијске вежбе	систематизација	Укупно	Жива бића, нежива природа и биологија.	Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;	основни	БИ.1.1.1
							Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, растиразвиће.			Групише жива бића према њиховим заједничким особинама;
		16	8	9	1	34	Једноћелијски и вишећелијски организми.	Одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;	средњи	БИ.1.1.3
						Основе класификације: главни (морфолошки) карактеристике особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живихбића).			БИ.1.1.4	
						Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост.			БИ.1.6.1	
						Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.			БИ.1.6.2	
									БИ.1.6.3	
									БИ.1.6.4	
									БИ.2.1.1	
									БИ.2.1.2	
									БИ.2.1.3	
									БИ.2.1.4	
									БИ.2.6.1	
									БИ.2.6.2	
									БИ.2.6.3	
									БИ.2.6.4	
									БИ.3.1.1	
									БИ.3.1.2	
									БИ.3.1.3	
									БИ.3.1.4	
									БИ.3.6.1	
									БИ.3.6.2	
									БИ.3.6.3	
									БИ.3.6.4	

2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	5	4	1	1	11	<p>Живот у воденој и копненој средини – изглед, прилагођености на начин живота</p> <p>Животуводи – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>Живот на копну – изглед, прилагођеностинаначинживота.</p> <p>Живот под земљом – изглед, прилагођености на начин живота.</p>	<p>Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;прикупља податке о варијабилности организамаунутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке;разликује наследне особине и особине које су резултат деловањасредине, на моделима из свакодневног живота;поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицајсрединских фактора на ненаследне особине живихбићаи критички сагледава резултате;користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p>	основни	<p>БИ.1.2.1, Б.И.1.2.2, БИ.1.2.3, БИ.1.2.4. БИ.1.6.1 БИ.1.6.2 БИ.1.6.3 БИ.1.6.4</p>	средњи	<p>БИ.2.2.1, БИ.2.2.2 БИ.2.2.3 БИ.2.2.4 БИ.2.6.1 БИ.2.6.2 БИ.2.6.3 БИ.2.6.4</p>	напредни	<p>БИ.3.2.1 БИ.3.2.2 БИ.3.2.3 БИ.3.2.4 БИ.3.6.1 БИ.3.6.2 БИ.3.6.3 БИ.3.6.4</p>
----	---	---	---	---	---	----	---	--	---------	---	--------	---	----------	--

3.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	3	1	2	1	7	<p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.</p>	<p>Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p>	основни	<p>БИ.1.3.1 БИ.1.3.2 БИ.1.3.3 БИ.1.3.4 БИ.1.6.1 БИ.1.6.2 БИ.1.6.3 БИ.1.6.4</p>
4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	4	3	4	1	12	<p>Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину..</p> <p>Заштита живих бића и животне средине.</p> <p>Пројекат очувања природе у мом крају.</p>	<p>Доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи;</p> <p>Направи разлику између одговорног и неодговорног</p>	основни	<p>БИ.1.4.1 БИ.1.4.2 БИ.1.4.3 БИ.1.4.4 БИ.1.6.1 БИ.1.6.2 БИ.1.6.3 БИ.1.6.4</p>
									средњи	<p>БИ.2.3.1 БИ.2.3.2 БИ.2.3.3 БИ.2.3.4 БИ.2.6.1 БИ.2.6.2 БИ.2.6.3 БИ.2.6.4</p>
									напредни	<p>БИ.3.3.1 БИ.3.3.2 БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.3.6.1 БИ.3.6.2 БИ.3.6.3 БИ.3.6.4</p>

							<p>Дивље животиње као кућни љубимци – да или не.</p> <p>Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровнобиље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p>	<p>односа према живим бићима у непосредном окружењу;</p> <p>–предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин</p> <p>–илуструје примеримаделовањељуди на животнусредину и процењује последице таквих дејстава</p>	<p>средњи</p> <p>напредни</p>	<p>БИ.2.4.1 БИ.2.4.2 БИ.2.4.3 БИ.2.4.4 БИ.2.6.1 БИ.2.6.2 БИ.2.6.3 БИ.2.6.4</p> <p>БИ.3.4.1 БИ.3.4.2 БИ.3.4.3 БИ.3.4.4 БИ.3.6.1 БИ.3.6.2 БИ.3.6.3 БИ.3.6.4</p>
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	4	2	1	1	8	<p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци.</p> <p>Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци.</p> <p>Физичка активност и здравље.</p> <p>Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.</p>	<p>Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.</p>	<p>основни</p> <p>средњи</p> <p>напредни</p>	<p>БИ.1.5.1 БИ.1.5.2 БИ.1.5.3 БИ.1.5.4 БИ.1.6.1 БИ.1.6.2 БИ.1.6.3 БИ.1.6.4</p> <p>БИ.2.5.1 БИ.2.5.2 БИ.2.5.3 БИ.2.5.4 БИ.2.6.1 БИ.2.6.2 БИ.2.6.3 БИ.2.6.4</p> <p>БИ.3.5.1 БИ.3.5.2 БИ.3.5.3 БИ.3.5.4 БИ.3.6.1 БИ.3.6.2 БИ.3.6.3 БИ.3.6.4</p>

ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Септембар Октобар Новембар Децембар	Монолошка метода Дијалoшка метода	Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад	-упознати ученике са циљевима и садржајима програма -упознати их са правилима рада -пратити рад и залагање ученика на часу -водити рачуна о индивидуализацији приступа ученику -подстицати код ученика развој мишљења и разумевања	-активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу -практична примена стечених знања -активно учешће у раду - самопроцењивање напретка - запажања на часовима - примењивање и повезивање знања са другим областима , -Решавање проблема	-усмена провера -писмена провера -наставни листић -анализа домаћих задатака -праћење активности на часу -праћење ангажовања ученика у раду -анализа лабораторијских вежби	- комуникација; - рад с подацима и информацијама; - дигитална компетенција; - решавање проблема; - сарадња; - одговорно учешће у демократском друштву; - одговоран однос према здрављу; - одговоран однос према околини; - естетичка компетенција
2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Јануар Фебруар	Метода рада на тексту Метода демонстрације Метода практичног рада; Истраживачка метода	Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад	-менторска улога наставника -неговање позитивне климе у одељењу омогућити подстицајну средину за рад и учење			
3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Март		Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад				
4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Април мај		Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад				
5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Мај Јун		Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад	-охрабрује, помаже и подстиче ученике -омогућити ученицима да сами изводе закључке подстицати ученике на учење			

				<p>-Инсистирати на систематичности у раду и поштовању принципа и правила рада</p> <p>-Инсистирати на практичној примени стечених знања</p> <p>-Оцењивањем мотивисати ученике за учење</p> <p>- подстицати ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 144
РАЗРЕД: пети

Математика

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 4

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА:

Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	
1.	Природни бројеви и дељивост	16	7	1	34	<p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0. Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a=bq+p, 0 \leq p < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито.</p>	<p>- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);</p> <p>- реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);</p> <p>- примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама;</p> <p>- разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце;</p>	основни	МА.1.3.1
							средњи	МА.2.1.3. МА.2.1.4.	

						<p>Растављање природних бројева на просте чиниоце.</p> <p>Заједнички делилац и највећи заједнички делилац.</p> <p>Еуклидов алгоритам за налажење НЗД.</p> <p>Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац.</p> <p>Веза између НЗД и НЗС.</p>	<p>- одреди и примени НЗС и НЗД;</p> <p>- изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке;</p> <p>- правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу</p>	напредни	<p>МА.3.1.2.</p> <p>МА.3.1.3.</p>
2.	Основни појмови геометрије	7	9	1	17	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда.</p> <p>Однос правих у равни; паралелност.</p> <p>Мерење дужине и једнакост дужи.</p> <p>Кружница и круг. Кружница и права.</p> <p>Преношење и надовезивање дужи.</p> <p>Централна симетрија. Вектор и транслагација.</p>	<p>- анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом;</p> <p>- опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг;</p> <p>- нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор;</p> <p>- упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски;</p> <p>- преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслагацијом,</p> <p>- правилно користи геометријски прибор</p>	основни	МА.1.3.1
							средњи		
							напредни	МА.3.3.1.	

3.	Угао	7	9	1	17	<p>Угао, централни угао; једнакост углова.</p> <p>Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање углова са задатим мерама.</p> <p>Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови.</p> <p>Углови на трансверзали. Транслација и углови.</p>	<p>- идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе;</p>	основни	МА.1.3.1
							<p>- нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор;</p> <p>- измери дати угао и нацрта угао задате мере;</p>	средњи	МА.2.3.1
							<p>- упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p>	напредни	МА.3.3.1
4.	Разломци	23	31	1	55	<p>Појам разломка облика $\frac{a}{b}$ ($a, b \in \mathbb{N}$).</p> <p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима.</p> <p>Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака.</p> <p>Децимални запис броја и превођење у запис облика $\frac{a}{b}$ ($b \neq 0$).</p> <p>Упорјеђивање бројева у децималном запису.</p> <p>Заокругљивање бројева.</p>	<p>- идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе;</p>	основни	МА .1.1.1. МА. 1.1.2. МА. 1.1.3. МА. 1.1.4. МА. 1.5.4. МА. 1.4.4.
							<p>- нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор;</p> <p>- измери дати угао и нацрта угао задате мере;</p> <p>- упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, реши једноставан задатак применом</p>	средњи	МА. 2.1.1. МА. 2.1.2. МА. 2.1.4. МА. 2.2.5.

						<p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства.</p> <p>Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака.</p> <p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера).</p> <p>Основна неједнакост $p < \frac{p+q}{2} < q$.</p>	<p>основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p>	<p>напредни</p>	<p>МА. 3.1.1. МА. 1.5.4. МА. 3.2.5.</p>
5.	Осна симетрија	5	7	1	13	<p>Осна симетрија у равни и њене особине.</p> <p>Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла</p>	<p>- идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије;</p> <p>- осносиметрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;</p> <p>- конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства;</p> <p>- конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави.</p>	<p>основни</p>	
								<p>средњи</p>	
								<p>напредни</p>	<p>МА. 3.1.1.</p>

Напомена: Планирано је 8 часова за израду писмених задатака (са исправкама).

ТЕМА	ВРЕМЕ РАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ПРОГРАМА	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
1.	Септембар Октобар	Метода усменог излагања, текстуална метода, демонстратив на метода, метода презентације.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Мотивисање ученика за учење предмета, демонстрација слика са презентација и модела, вођење и усмеравање тока часа, наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и извлаче закључке; оцењивање.	Слушање, активно укључивање у дискусију, повезивање са претходно стеченим знањем, извођење закључака.	Кроз усмене одговоре, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, контролне вежбе и писмене задатке	Решавање проблема, Сарадња, Рад са подацима
2.	Октобар Новембар	Метода усменог излагања, текстуална метода, демонстрати вна метода, метода презентације.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Мотивисање ученика за учење предмета, демонстрација слика са презентација и модела, вођење и усмеравање тока часа, наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и доносе закључке; оцењивање	Слушање, активно укључивање у дискусију, повезивање са претходно стеченим знањем, извођење закључака.	Кроз усмене одговоре, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, контролне вежбе и писмене задатке	Решавање проблема, Сарадња, Естетичка

3.	Новембар Децембар	Метода усменог излагања, текстуална метода, демонстративна метода, метода презентације.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Мотивисање ученика за учење предмета, демонстрација слика са презентација и модела, вођење и усмеравање тока часа, наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и доносе закључке; оцењивање	Слушање, активно укључивање у дискусију, повезивање са претходно стеченим знањем, извођење закључака.	Кроз усмене одговоре, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, контролне вежбе и писмене задатке	Решавање проблема, Сарадња, Рад са подацима
4.	Јануар Фебруар Март Мај Јун	Метода усменог излагања, текстуална метода, демонстративна метода, метода презентације.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Мотивисање ученика за учење предмета, демонстрација слика са презентација и модела, вођење и усмеравање тока часа, наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и доносе закључке; оцењивање	Слушање, активно укључивање у дискусију, повезивање са претходно стеченим знањем, извођење закључака.	Кроз усмене одговоре, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, контролне вежбе и писмене задатке	Решавање проблема, Сарадња, Рад са подацима

5.	Април	Метода усменог излагања, текстуална метода, демонстративна метода, метода презентације.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Мотивисање ученика за учење предмета, демонстрација слика са презентација и модела, вођење и усмеравање тока часа, наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и доносе закључке; оцењивање	Слушање, активно укључивање у дискусију, повезивање са претходно стеченим знањем, извођење закључака.	Кроз усмене одговоре, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, контролне вежбе и писмене задатке	Решавање проблема, Сарадња, Естетичка
----	-------	---	--	--	---	---	---------------------------------------

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Историја
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36
РАЗРЕД: ПЕТИ

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	3	1		4	<p>Основни садржаји</p> <p>Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва.</p> <p>Хронологија – рачунање времена.</p> <p>Подела прошлости и периодизација историје.</p> <p>Историјски извори – дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Сродне науке и помоћне историјске науке.</p> <p>Историја око нас.</p> <p>Историјско наслеђе – тековине.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); – лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; – разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; – разврста историјске изворе према њиховој основној подели; – повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека); 	I тема ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6.

2.	ПРАИСТОРИЈА	2	1		<p>3</p> <p><i>Основни садржаји</i> <i>Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци).</i> <i>Подела праисторије (камено, метално доба).</i> <i>Проширени садржаји</i> <i>Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).</i></p>	<p>– наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; – разликује основне одлике каменог и металног доба;</p>	<p>II тема ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.2. ИС.1.1.8. И.С. 1.2.3 ИС.1.2.4.</p>
----	-------------	---	---	--	--	---	---

3.	СТАРИ ИСТОК	3	1	1	5	<p>Основни садржаји Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија – царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог истока – религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).</p> <p>Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије. Основне одлике јудаизма. Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).</p> <p><i>Основни садржаји Појам античке Грчке – географске одлике.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; – наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; – идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; – разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; – изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; – прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; – визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; 	ОСНОВНИ	<p>III тема ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1 IV тема ИС 1.1.4. ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС 1.2.4. V тема ИС 1.1.4. ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3 ИС 1.2.4.</p>
----	-------------	---	---	---	---	---	---	---------	---

4.	АНТИЧКА ГРЧКА	6	5	1	12	<p>Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација).</p> <p>Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови.</p> <p>Колонизација и основне одлике привреде.</p> <p>Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење).</p> <p>Грчко-персијски ратови.</p> <p>Пелопонески рат – узроци и последице.</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања).</p> <p>Хеленистичко доба и његова култура.</p> <p>Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре).</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности).</p>	<p>– опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке;</p> <p>– лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке;</p> <p>– приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине;</p> <p>– пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој,</p> <p>– идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата;</p> <p>– истражи основна обележја и значај религије старих Грка;</p> <p>– разликује легенде и митове од историјских чињеница;</p> <p>– наведе значај и последице освајања Александра Великог;</p>		
----	------------------	---	---	---	----	---	--	--	--

5.	АНТИЧКИ РИМ	6	5	1	12	<p><i>Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед... Грчка митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба.</i></p> <p>Основни садржаји Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства – принципат и доминат. Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хришћанство – појава и ширење. Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства). Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви,</p>	<p>– илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; – израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; – користи основне историјске појмове;</p> <p>– лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима;</p> <p>– илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет;</p> <p>– пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму;</p>	средњи	<p>III тема ИС.2.2.1. ИС. 2.1.6. ИС.2.2.2. IV тема ИС.2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.2 V тема ИС.2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.2</p>
----	----------------	---	---	---	----	--	---	--------	--

					<p>хришћанство, римско наслеђе на територији Србије).</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Етрурци.</p> <p>Римска војска.</p> <p>Римски градови на територији Србије.</p> <p>Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).</p> <p>Римски пантеон.</p> <p>Гладијаторске борбе.</p>	<p>– наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства;</p> <p>– лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије;</p> <p>— користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.</p>		
							<p>напредни</p> <p>III тема ИС.3.1.6. ИС.3.2.5.</p> <p>IV тема ИС.3.1.5 ИС.3.2.5.</p> <p>V тема ИС.3.1.5 ИС.3.2.5.</p>	

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
1. Основи проучавања прошлости	Септембар	монолошко-дијалогска; илустративно-демонстративна метода; метода самосталног рада ученика;	фронтални рад; групни рад индивидуални рад; рад у пару	Наставник припрема и организује, објашњава кључне речи, похваљује рад ученика, подстиче на рад, проверава и процењује рад ученика, највљује активности	Слушају, посматрају, препознају, именују, описују, рачунају изводе закључке, сарађују у групи, активно учествују у раду	-иницијални тест -провера знања (писмена или усмена)	Компетенција за целоживотно учење Комуникација. Рад с подацима и информацијама Сарадња
2. Праисторија	Октобар	монолошка; дијалогска; монолошко-дијалогска; илустративно-демонстративна метода; метода самосталног рада ученика; текст-метода;	фронтални рад; групни рад индивидуални рад; рад у пару	Наставник припрема организује, објашњава кључне речи, именује догађаје, похваљује рад ученика, подстиче на рад, процењује рад ученика, најављује активности	Слушају, посматрају, препознају, именују, описују, изводе закључке, сарађују у групи, активно учествују у раду	-провера знања (писмена или усмена) -оцењивање -на основу постигнутих стандарда предмета и исхода	Компетенција за целоживотно учење Комуникација. Рад с подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња

<p>3. Стари исток</p>	<p>Октобар-новембар</p>	<p>молошко-дијалогска; дијалогска; молошко-дијалогска; илустративно-демонстративна метода; метода самосталног рада ученика; текст-метода;</p>	<p>фронтални рад; групни рад индивидуални рад; рад у пару</p>	<p>Наставник припрема и организује, објашњава кључне речи, похваљује рад ученика, подстиче на рад, именује личности и догађаје, показује на карти, подстиче ученике да повезује знања са предходним градивом проверава и процењује рад ученика, најављује активности</p>	<p>Слушају, посматрају, препознају, именују, описују, изводе закључке, сарађују у групи, активно учествују у раду Читају и коментаришу Самостално обрађују поједине теме, раде у групи Користе ИКТ, примењују стечена знања, показују на карти Излажу део градива,</p>	<p>-заједничко вредновање (ученици и наставник) -вршњачко оцењивање -провера знања (писмена или усмена) -оцењивање -на основу постигнутих стандарда предмета и исхода</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење Комуникација. Рад с подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња</p>
------------------------------	--------------------------------	---	---	--	--	---	--

					оцењују свој рад и образлажу рад других.Повезују стечена знања са другим предметима, , раде на дигиталној платформи		
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>4. Античка Грчка</p>	<p>децембар-март</p>	<p>молошка; дијалогска; молошко-дијалогска; илустративно-демонстративна метода; метода самосталног рада ученика; текст-метода;</p>	<p>фронтални рад; групни рад индивидуални рад; рад у пару</p>	<p>Наставник припрема и организује, објашњава кључне речи, похваљује рад ученика, именује личности и догађаје, подстиче на рад, показује на карти, подстиче ученике да повезује знања са предходним градивом и са градивом других предмета, проверава и процењује рад ученика, најављује активности</p>	<p>Слушају, посматрају препознају, именују, описују, изводе закључке, сарађују у групи, активно учествују у раду Читају и коментаришу Самостално обрађују поједине теме, раде у групи Користе ИКТ, примењују стечена знања, показују на карти Излажу део градива,</p>	<p>-заједничко вредновање (ученици и наставник) -вршњачко оцењивање -провера знања (писмена или усмена) -оцењивање -на основу постигнутих стандарда предмета и исхода</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење Комуникација. Рад с подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња</p>
--------------------------------	-----------------------------	--	---	---	---	---	--

<p>5. Антички Рим</p>	<p>април-јун</p>	<p>монолошка; дијалогска; монолошко-дијалогска; илустративно-демонстративна метода; метода самосталног рада ученика; текст-метода;</p>	<p>фронтални рад; групни рад индивидуални рад; рад у пару</p>	<p>Наставник припрема и организује, објашњава кључне речи, похваљује рад ученика, подстиче на рад, именује личности и догађаје, показује на карти, подстиче ученике да повезује знања са предходним градивом и са градивом других предмета, проверава и процењује рад ученика, најављује активности</p>	<p>оцењују свој рад и образлажу рад других. Повезују стечена знања са другим предметима, раде на дигиталној платформи Слушају, посматрају препознају, именују, описују, изводе закључке, сарађују у групи, активно учествују у раду Читају и коментаришу Самостално обрађују поједине теме, раде у групи Користе ИКТ, примењују стечена знања, показују на карти Излажу део градива, оцењују свој рад и образлажу рад других. Повезују стечена знања са другим предметима, раде на дигиталној платформи</p>	<p>-заједничко вредновање (ученици и наставник) -вршњачко оцењивање -провера знања (писмена или усмена) -оцењивање -на основу постигнутих стандарда предмета и исхода</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење Комуникација. Рад с подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња</p>
------------------------------	-------------------------	--	---	---	---	---	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија
 ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36
 РАЗРЕД: 5

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	напредни
1.	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	1	-	-	1	Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; - повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; - на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; - разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи; 	основни	ГЕ.1.2.3.
								средњи	ГЕ 2.1.3.
								напредни	ГЕ.3.1.1.
2.	ВАСИОНА	3	2	-	5	<p>Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвезђа.</p> <p>Сунчев систем: Сунце, планете, сателити,</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; 	основни	ГЕ1.2.1;

						Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори	-објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; -разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; -одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;	средњи	ГЕ2.2.1;
								напредни	ГЕ 3.2.2;
3.	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	19	11	-	30		По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:		
	Облик Земље и структура њене површине	2	1	-	3	Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови.	– помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континентата и океана; – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач;	основни	ГЕ 1.2.2.,
								средњи	ГЕ 2.2.1.,
								напредни	ГЕ 3.2.1.
	Земљина кретања	2	1	-	3	Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.	– разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље;	основни	ГЕ 1.2.2.,
								средњи	ГЕ 2.2.1.,

							-повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева;	напредни	ГЕ 3.2.1.
Унутрашња грађа и рељеф Земље	7	4	-	11	<p>Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континента. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса.</p> <p>Стене: магматске, седиментне, метаморфне. Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине, низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање стена) и ветра.</p> <p>Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).</p>	-разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље);	основни	ГЕ 1.2.2.,	
						-разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље;			
						-наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље;	средњи	ГЕ 2.2.1.,	
-помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање);									
						-разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији;	напредни	ГЕ 3.2.1.	
						-наведе поступке које ће предузети за време земљотреса ;			
						-опише процес вулканске ерупције и њене последице;			
						-помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење;			
						-помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину;			
						разликује ерозивне и акумулативне процесе;			
						наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови);			

	Ваздушни омотач Земље	3	2	-	5	<p>Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима: климатски елементи и појаве (температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу)</p>	<p>-опише структуру атмосфере; -наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); -разликује појам времена од појма клима; -наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; -графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; -користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; -наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);</p>	основни	ГЕ 1.2.2.,
							<p>-наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);</p>	средњи	ГЕ 2.2.1.,
							<p>наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);</p>	напредни	ГЕ 3.2.1.
	Воде на Земљи	3	2	-	5	<p>Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: подземне воде и извори, реке, језера и ледници. Човек и вода –поплаве и бујице, заштита вода од загађења.</p>	<p>-уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; -наведе и опише својства морске воде; -помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; -наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); -разликује типове језерских басена према начину постанка; -наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства;</p>	основни	ГЕ 1.2.2.,
							<p>-наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); -разликује типове језерских басена према начину постанка; -наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства;</p>	средњи	ГЕ 2.2.1.,

							-наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; -наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;	напредни	ГЕ 3.2.1.
	Биљни и животињски свет на Земљи	2	1	-	3	Распрострањање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света	-помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; -помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; -описе утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; -наведе примере за заштиту живог света на Земљи	основни	ГЕ 1.2.2.,
средњи								ГЕ 2.2.1.,	
напредни								ГЕ 3.2.1.	

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције	
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика			
1.Човек и географија	Септембар	Илустративно-демонстративна, дијалoшка,	Групни, индивидуални , рад у пару	Наставник организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ –презентације, прикази, снимци, прилози, демонстрације; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика; Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода. Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Вреднује сопствени рад.	Ученици слушају наставниково излагање, записују значајне информације у свеску, активно учествују одговарајући на питања наставника, размишљају, постављају питања, закључују, читају задати текст, објашњавају појмове, одговарају на постављена питања и саопштавају одговоре, израђују тематски пано и презентацију активно учествују у реализацији наставе, записују, анализирају, дискутују, показују, примењују, закључују, учествују у тимском и групном раду, процењују	-на основу остварености исхода ученика усменом провером	Компетенција за учење, Рад са подацима и информацијама,	
2.Васиона и Земља	Септембар, октобар	рад на тексту уграђеном у презентацији, самостални ученички рад (домаћи)	фронтални и истраживачки рад (домаћи)			-на основу продукта рада (паноа, презентација и плаката)		Дигитална
3.Планета Земља	Октобар, новембар, децембар, јануар, фебруар, март, април, мај, јун и јул	ИК у настави, (Дигитални час)	Рад на пројекту и "изокренута учионица"			-на основу остварених стандарда постигнућа ученика	Решавање проблема Одговоран однос према здрављу Комуникација	
<i>Земљина кретања</i>	Октобар							
<i>Унутрашња грађа и рељеф Земље</i>	Новембар							
<i>Обликовање рељефа дејством спољашњих сила</i>	Децембар, јануар, фебруар							

<i>Ваздушни омотач Земље</i>	Март, април				наставу, рад других ученика и сопствени рад.		
<i>Воде на Земљи</i>	Мај, јун						
<i>Биљни и животињски свет</i>	Јул						

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72
РАЗРЕД: Пети

Техника и технологија

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно		
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	5	1	/	6	<p>Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рада у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање. – разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју. – наводи занимања у области технике и технологије. – процењује сопствена интересовања у области технике и технологије. – организује радно окружење у кабинету. – правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу.

2.	САОБРАЋАЈ	2	12	/	14	<p>Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај. Употреба информационих технологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација - изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају - рачунарска симулација и саобраћајни полигон. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени, – наводи професије у подручју рада саобраћаја, – направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија, – разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила, – правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају, – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима, – аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник, – повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика, – одговорно се понаша као путник у возилу, – показује поштовање према другим учесницима у саобраћају, – анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла, – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечији – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима.
----	-----------	---	----	---	----	---	---

3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	2	14	/	16	<p>Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника). Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број - вредност). Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање). Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, смартпхоне, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ онлине ресурсима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – самостално црта скицом и техничким цртежом једноставнији предмет, – преноси податке између ИКТ уређаја, – користи текст процесор за креирање докумената, – примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару, – користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима, – представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер, – користи интернет сервисе за претрагу и приступање онлајн ресурсима.
----	---	---	----	---	----	---	--

4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	7	9	/	16	<p>Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија прераде и обраде дрвета. Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија. Технологија производње папира. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета - сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала - маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.</p> <ul style="list-style-type: none"> – повезује својства природних материјала са применом, – објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производњу папира, текстила и коже, – сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета, – правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега), – направи план управљања отпадом, – самостално израђује једноставан модел, – самостално проналази информације потребне за израду
----	---------------------------------	---	---	---	----	--

5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	1	18	1	20	<p>Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата.</p> <p>Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа.</p> <p>Тимски рад и подела задужења у тиму.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ уређаје и Интернет сервисе, – одабира материјале и алате за израду предмета/модела, – мери, обележава и оцртава предмет/модел, – ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате, – користи текст процесор за креирање докумената реализованог решења, – самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ, – показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха, – планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова, – активно учествује у раду пара или мале групе у складу са својом улогом и показује поштовање према сарадницима, – пружи помоћ у раду другим ученицима, – процењује остварен резултат и развија предлог унапређења.
----	--------------------------------------	---	----	---	----	--	--

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
1. Животно и радно окружење	септембар	Дијалoшка, монолошка, рад на тексту, илустрaтивно-демонстрaтивна,	Фронтални, индивидуални	<ul style="list-style-type: none"> - организатор и реализатор наставе - презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - прати напредовање ученика - наводи ученике на одговарајуће закључке - упознаје их са техничким напретком од праисторије до данашњег доба 	<ul style="list-style-type: none"> - пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика - користи различите изворе знања - проналази нове информације - уочава - разликује - упоређује - класификује - износи своје мишљење - уређује и презентује - закључује - процењује сопствени рад и напредак 	<p>Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама

<p>2. Саобраћај</p>	<p>септембар октобар новембар</p>	<p>Дијалогска, монологска, илустративно- демонстратив- на</p>	<p>Фронтални, индивидуални , рад у пару</p>	<p>- организатор и реализатор наставе - наводи на размишљање и извођење закључака - подстиче на размену искустава и усмерава дискусију - утиче на развој свести ученика о значају правилног понашања у саобраћају - презентује - прати постигнућа ученика</p>	<p>- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - проналази информације - уочава - именује - упоређује - класификује и уређује - дискутује - износи сопствено мишљење и став - цртају - израђују моделе</p>	<p>Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>	<p>– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама</p>
----------------------------	---	---	---	---	--	---	--

<p>3. Техничка и дигитална писменост</p>	<p>новембар децембар јануар</p>	<p>Дијалoшка, монолошка, илустрaтивно-демонстрaтивно</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<ul style="list-style-type: none"> - организатор и реализатор наставе - презентује - утиче на развој свести ученика о значају и примени техничког цртања, као начина комуникације у техници, - истиче неопходност правилног понашања на мрежи (интернету) - развија осећај ученика за простор, тачност, уредност, прецизност и одговорност - прати постигнућа ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - уочава - разликује - упоређује - црта - повезује изглед објекта у простору и равни - повезује ранија знања са новим сазнањима примењује научено - користи различите изворе знања - пажљиво и одговорно претражује и користи интернет - развија осећај прецизности и уредности 	<p>Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција
---	---	--	--	---	--	---	--

<p>4. Ресурси и производња</p>	<p>Јануар Фебруар март</p>	<p>Дијалогска, монолошка, илустративно- демонстратив на, практичан рад</p>	<p>Фронтални, индивидуални , рад у пару,</p>	<p>- организатор и реализатор наставе - презентује - подстиче ученика на истраживање, увиђање, закључивање, упоређивање - развија разумевање за неопходност рационалног коришћења материјала и енергената - помаже у изради модела - подстиче на развој предузетничких способности (економичност и квалитет израде, начин представљања, изградњи и одбрани ставова...) - прати постигнућа ученика</p>	<p>- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - повезује ранија знања - уочава начине примене - разликује - упоређује - анализира - класификује - презентује - оцењује квалитет часа</p>	<p>Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Решавање проблема - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција
---------------------------------------	------------------------------------	--	--	---	---	---	--

<p style="text-align: center;">5. Конструкторско моделовање</p>	<p style="text-align: center;">март април мај јун</p>	<p style="text-align: center;">Дијалoшка, монолошка, илустративно- демонстратив на, практичан рад, истраживачки рад</p>	<p style="text-align: center;">Фронтални, индивидуални , рад у пару, групни</p>	<p>- упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности - организатор и реализатор наставе - пажљиви посматрач - помагач када је то потребно - давалац повратне информације - неко ко охрабрује - презентује - саветује и одговара на питања ученика - утиче на развој свести ученика о значају примене теоријских знања за израду предмета који имају употребни карактер и могу се користити у реалном окружењу - упознаје ученике са правилима рада у групи - помаже у избору материјала и алата</p>	<p>- усваја и примењује знања, - развија вештине, ставове, одговорност и самосталност - проналази потребне информације - уочава - разликује - упоређује - одабира - налази решење - формира идеју - израђује техничку документацију - планира и реализује сопствени производ - ствара (мери, обележава, обрађује...) - контролише - презентује</p>	<p>Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Сарадња
--	---	---	---	--	--	---	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36
РАЗРЕД: Пети

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно		
1.	ИКТ	8	2	1	11	<ul style="list-style-type: none"> -Предмет изучавања информатике и рачунарства. -ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. -Подешавање радног окружења. Организација података. -Рад са сликама. -Рад са текстом. -Рад са мултимедијом. -Рад са презентацијама. 	<ul style="list-style-type: none"> – наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу; – правилно користи ИКТ уређаје; – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја; – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса; – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања; – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); – креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа; – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); – сачува и организује податке; – разликује основне типове датотека;

2.	Дигитална писменост	4	0	1	5	<p>-Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин.</p> <p>-Правила безбедног рада на Интернету.</p> <p>-Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.</p> <p>-Заштита приватности личних података.</p> <p>-Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом.</p>	<p>– реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине;</p> <p>– разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету;</p> <p>– реагује исправно када дођу у контакт са непримерним садржајем или са непознатим особама путем Интернета;</p> <p>– приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај;</p> <p>– информацијама на интернету приступи критички;</p> <p>– спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету;</p> <p>– разуме значај ауторских права;</p> <p>– препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем;</p> <p>– рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету;</p>
3.	Рачунарство	12	3	1	16	<p>-Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда”</p> <p>-Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам.</p> <p>-Увод у тему програмирања.</p> <p>-Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање.</p> <p>-Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом.</p> <p>-Програм – категорије, блокови наредби, инструкције.</p> <p>-Програмске структуре (линијска, циклична, разграната).</p>	<p>– изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке;</p> <p>– схвати математичко-логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако...онда”;</p> <p>– зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски;</p> <p>– наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема;</p> <p>– креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу;</p> <p>– сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби;</p> <p>– користи математичке операторе за израчунавања;</p> <p>– објасни сценарио и алгоритам пројекта;</p> <p>– анализира и дискутује програм;</p> <p>– проналази и отклања грешке у програму;</p>

4.	Пројектна настава				4		<ul style="list-style-type: none"> – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака; – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта; – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен; – поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника.
----	-------------------	--	--	--	---	--	--

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Корелација
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
1. ИКТ	Септембар – јануар	Монолошка	Фронтални	Планира	Слушају	Усмена	Компетенција за целоживотно учење
		Дијалогска	Индивидуални	Припрема	Посматрају	Писмена	
		Рад на тексту	Рад у паровима	Организује	Вежбају	Практичне вежбе на рачунару	
2. Дигитална писменост	Јануар - фебруар	Демонстративна	Истраживачки рад	Мотивише	Усвајају нова знања	Пројекти	Дигитална компетенција
		Практични рад на рачунару	Рад на пројекту	Објашњава	Дефинишу нове појмове	-на основу остварености исхода	Решавање проблема
				Демонстрира на рачунару	Раде на рачунару	-на основу продукта рада	Одговоран однос према здрављу
3. Рачунарство	Фебруар – јун			Прати	Постављају питања		Одговоран однос према околини
				Помаже	Одговарају на питања		Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
				Одговара на питања ученика	Одговарају на питања		

4. Пројектна настава	Фебруар и мај			Поставља питања Едукује Вреднује			
----------------------	---------------	--	--	--	--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72
РАЗРЕД: Пети

Ликовна култура

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	вежбање	систематизација	укупно				
I	Ритам	10	8	2	20	<p>Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине.</p> <p>Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор.</p> <p>Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...).</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; 	ОСНОВНИ	<p>лк 1.1.1.</p> <p>лк 1.2.1.</p> <p>лк 1.3.2.</p>

						<p>Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала.</p> <p>Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма – понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача.</p> <p>Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања.</p> <p>Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности.</p> <p>Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу.</p> <p>Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад – звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес....</p> <p>Уметничко наслеђе – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.</p>	<p>-користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма;</p> <p>-разматра, у групи, како је уочио-ла о визуелном ритму и где та знања може применити;</p> <p>-направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала;</p> <p>-искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;</p>	<p>средњи</p>	<p>ЛК 2.1.1. ЛК 2.2.1. ЛК 2.3.1.</p>
							<p>напредни</p>	<p>ЛК 3.1.1. ЛК 3.2.2. ЛК 3.2.3. ЛК 3.3.4.</p>	
II	Линија	8	10	2	20	<p>Врсте линија и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу.</p> <p>Линија као ивица тродимензионалних облика. Изражајна својства линија у односу на прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање...Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом;</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <p>-описе линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;</p> <p>-пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија;</p> <p>-гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала;</p>	<p>основни</p>	<p>ЛК 1.1.1. ЛК 1.2.1. ЛК 1.3.1.</p>

					<p>Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дејчи цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације...</p> <p>Врсте уметничког цртежа – скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити...</p> <p>Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања.</p> <p>Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж.</p> <p>Линеарни цртеж. Цртеж у боји.</p> <p>Текстура (ликовни елемент).</p> <p>Поступци грађења текстуре линијама.</p> <p>Ритам линија.</p> <p>Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (образи из природе и окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...).</p> <p>Читање (декодирање) цртежа, стрипа, карикатуре, графита, рекламних порука...</p> <p>Уметничко наслеђе – значај наслеђа првих цивилизација.</p>	<p>користи одабране садржаје као подстицаје за стварање оригиналних цртежа;</p> <p>црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог;</p> <p>разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују;</p> <p>искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности</p>	<p>средњи</p>	<p>ЛК 2.1.1.</p> <p>ЛК 2.2.2.</p> <p>ЛК 2.3.1.</p>
						<p>напредни</p>	<p>ЛК 3.1.1.</p> <p>ЛК 3.2.1.</p> <p>ЛК 3.2.4.</p> <p>ЛК 3.3.1.</p> <p>ЛК 3.3.2.</p>	

Ш	Облик	12	12	2	26	<p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици.</p> <p>Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика.</p> <p>Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина). Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика.</p> <p>Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља, грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне, две и три информације...).</p> <p>Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом.</p> <p>Обликовање (дизајн) употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу.</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; -гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; -наслика реалне облике у простору, самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; -обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; -преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; -комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; -објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; -разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; -искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно 	ОСНОВНИ	лк 1.1.2. лк 1.2.1. лк 1.3.1. лк 1.3.4.
									СРЕДЊИ

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
I. Ритам	септембар - октобар	монолошка, дијалогска, демонстрације, практичних радова	фронтални, индивидуални	организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује	усваја нова знања и стиче вештине, дефинише нове појмове, именује, посматра, комбинује, црта, слика, обликује, колажира, естетски процењује	практична провера	Компетенција за учење, естетичка компетенција, дигитална компетенција, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву
II. Линија	октобар-новембар-децембар	монолошка, дијалогска, демонстрације, практичних радова	фронтални, индивидуални	организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује	усваја нова знања, стиче вештине, дефинише нове појмове, именује, посматра, комбинује, конструише, црта, слика, естетски процењује	практична провера	Компетенција за учење, естетичка компетенција, дигитална компетенција, комуникација, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву

III. Облик	децембар-јануар- фебруар-март- април-мај	монологска, дијалогска, демонстрације, практичних радова	фронтални, индивидуални	организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује	усваја нова знања и стиче вештине, дефинише нове појмове, именује, посматра, комбинује, конструира, црта, слика, обликује, колажира, естетски процењује	практична провера	Компетенција за учење, естетичка компетенција, дигитална компетенција, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву
IV. Визуелно споразумевање	јун	монологска, дијалогска, демонстрације, практичних радова	фронтални, индивидуални	организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује	усваја нова знања, стиче вештине, дефинише нове појмове, именује, посматра, комбинује, конструира, црта, слика, обликује, естетски процењује	практична провера	естетичка компетенција, дигитална компетенција, комуникација, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву,

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:72
РАЗРЕД: ПЕТИ

Музичка култура

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА:2

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ учења *Музичке културе* је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, ства- ралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди	
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			основни	
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	8	2	2	12	<p><u>Човек у праисторији</u> Улога музике у првобитном друштву. Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања). Магијска моћ музике. Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес. Покрет: порекло плеса. Слушање/доживљај ритма телом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; • објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; • искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; • реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз 	основни	МК.1.1.2.

					<p>Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине.</p> <p><u>Човек Антике</u></p> <p>Божанска природа музике:</p> <ul style="list-style-type: none"> – митолошка свест античког човека; – музички атрибути богова; – музика и држава. <p>Музика у храму и музика на двору;</p> <p>Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама.</p> <p>Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/ Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим.</p> <p>Појава првих нотација, пентатоника.</p>	<p>музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма;</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.); 	<p>средњи</p>	<p>МК.2.1.3.</p>
							<p>напредни</p>	<p>МК.3.1.2.</p> <p>МК.3.1.3.</p>
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	1	5	<p>Најстарији инструменти: тело, ударалке, дувачки, жичани.</p> <p>Ударалке – настанак, првобитни облик и развој.</p> <p>Ритмичке ударалке као најједноставнија група инструмената.</p> <p>Мелодијске ударалке.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • класификује инструменте по начину настанка звука; • опише основне карактеристике ударалки; • препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, од- носно прилике када се музика изводи; • користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација); 	<p>основни</p>	<p>МК.1.1.2.</p>
							<p>средњи</p>	<p>МК.2.1.1.</p>
							<p>напредни</p>	<p>МК.3.1.3.</p>

3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	7	2	2	11	<p>Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструмен- талних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа. Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • изражава се покретима за време слушања музике; • вербализује свој доживљај музике; • идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; • анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; • илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); • критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; • понаша се у складу са правилима музичког бонтона; • користи могућности ИКТ-а за слушање музике; 	основни	МК.1.2.1. МК.1.2.2. МК.1.2.3. МК.1.2.4.
								средњи	МК.2.1.1. МК.2.1.2. МК.2.2.1. МК.2.2.2.
								напредни	МК.3.1.3. МК.3.2.3.
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	31	5	3	39	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем. Певање песама у комбинацији са покретом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пева и свира самостално и у групи; • примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); • кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; • користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; 	основни	МК.1.1.1. МК.1.3.1. МК.1.3.2.

					<p>Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста.</p> <p>Извођење дечијих, народних и уметничких игара.</p> <p>Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом.</p> <p>Елементи музичке писмености – разлике између дура и мола, a-moll лествица (природна и хармонска), појам предзнака (повисилица и разрешилица), прости и сложени тактиву, шеснаестина ноте у групи и предтакт.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • искаже своја осећања у току извођења музике; • примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; • учествује у школским приредбама и манифестацијама; • користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...); 	средњи		
							напредни	МК.3.3.1.	
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО		2	3	5	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука.</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива.</p> <p>Импровизација мелодије на задати текст;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; • изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; • комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; • учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; • користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво. 	основни	МК.1.4.1. МК.1.4.2. МК.1.4.4.

					<p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима.</p> <p>Израда једноставних музичких инструмената.</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.</p> <p>Компоновање мелодије на задати текст.</p> <p>Импровизација игре/покрета на одређену музику.</p> <p>Илустрација доживљаја музике.</p> <p>Музичко-истраживачки рад.</p> <p>Осмишљавање музичких догађаја, програма и пројеката.</p> <p>Осмишљавање музичких квизова.</p> <p>Осмишљавање музичких дидактичких игара, игара са певањем, игара уз инструменталну пратњу или музичких драматизација.</p> <p>Креативна употреба мултимедија: ИКТ, аудио снимци, сликовни материјал, мобилни телефони...</p>		<p>средњи</p>	
							<p>напредни</p>	<p>МК.3.4.1. МК.3.4.2. МК.3.4.3.</p>

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
ЧОВЕК И МУЗИКА	Током године	Дијалoшка Демонстративна Монолошка	Фронтални Групни индивидуални	Упознавање ученика са карактеристикама предвиђених садржајима		Главни критеријум за процес праћења и процењивања је начин ученичке партиципације у музичком догађају, односно да ли је у стању да прати музичко дело при слушању и како односно, да ли и како изводи и ствара музику користећи постојеће знање.	Рад са подацима Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Комуникација Сарадња Компетенција за учење Дигитална компетенција Естетичка компетенција Одговоран однос према здрављу
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	Током године	Дијалoшка Демонстративна Монолошка	Фронтални Групни Индивидуални	Разговор са ученицима о предвиђеним садржајима Осмишљавање и реализација активности Припрема материјала за рад Испитивање и процена усвојености градива и остварености нивоа образовних стандарда Вођење педагошке документације	Разговор са наставником о садржајима који се обрађују Активно учествовање у раду Усвајање садржаја који се обрађују Изношење свог мишљења о садржајима који се обрађују	Рад Степен ангажованости Кооперативност Интересовање Став Умешност Креативност	Одговорно учешће у демократском друштву Одговорно учешће у демократском друштву Преузетништву и оријентација ка предузетништву
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Током године	Демонстративна Дијалoшка Монолошка	Фронтални Групни Индивидуални	Представљање композиција за слушање Разговор са ученицима о слушаним композицијама	Разговор са наставником о композицијама које се слушају Активно слушање музике		Преузетништву и оријентација ка предузетништву

				<p>Осмишљавање и реализација активности слушања музике</p> <p>Припрема материјала за рад</p> <p>Испитивање и процена усвојености градива и остварености нивоа образовних стандарда</p> <p>Вођење педагошке документације</p>	<p>Усвајање садржаја који се обрађују</p> <p>Изношење свог мишљења о композицијама које се слушају</p>	<p>Краће писане провере (до 15 минута)</p> <p>Процена практичног рада</p> <p>Уметничко и стваралачко ангажовање</p> <p>Допринос ученика за време групног рада</p> <p>Израда креативних задатака на одређену тему</p> <p>Рад на пројекту (ученик даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе)</p> <p>Специфичне вештине</p>	
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Током године</p>	<p>Текстуална</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Демонстративна</p>	<p>Фронтални</p> <p>Групни</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Певање и свирање са ученицима приликом обраде и утврђивања и обнављања песама</p> <p>Представљање нових музичких елемената и музичких појмова</p> <p>Осмишљавање и реализација активности</p> <p>Припрема материјала за рад</p> <p>Испитивање и процена усвојености</p>	<p>Певање и свирање песама по слуху и са нотног текста</p> <p>Лично музичко изражавање</p> <p>Активно извођење музике</p> <p>Усвајање нових музичких елемената и појмова</p> <p>Усвајање садржаја који се обрађују</p>		

				градива и остварености нивоа образовних стандарда Вођење педагошке документације			
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Током године	Монолошка Дијалoшка Демонстративна Текстуална	Фронтални Групи индивидуални	Вођење ученика кроз процес стварања музике Давање сугестија и мишљења о музичком стваралаштву ученика Осмишљавање и реализација активности Припрема материјала за рад Испитивање и процена усвојености градива и остварености нивоа образовних стандарда Вођење педагошке документације	Активно учествовање у музичком стваралаштву Примена теоретског знања у музичком стваралаштву		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: **Физичко и здравствено васпитање**
 ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72+54
 РАЗРЕД: **ПЕТИ**

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА: Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи	Образовни стандарди
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ					Основни садржаји Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	Примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби Изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама Упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.

2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	15	20	35	<p>Атлетика Обавезни садржаји Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г)</p> <p>Препоручени садржаји Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 kg Бацање „вортекс-а“ Тробојг)</p> <p>Спортска гимнастика Основни садржаји Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон. Препоручени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Вежбе у упору (сложенији састав</p>	<p>Комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу Доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; Одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; Користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри; Процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици.</p>	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
----	--	----	----	----	--	---	---

3.	ОСНОВЕ ТИМСКИХ СПОРТСКИХ ИГАРА	9	11	20	<p>Основи садржаји Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила; -вођење лопте, -хватања и додавања лопте, -шутирања на гол, -финтирање, -принципи индивидуалне одбране -основна правила рукомета/минирукомета Спортски полигон Препоручени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре: -хватања котрљајућих лопти, -дриблинг, -шутирања на гол, -финтирање, -основни принципи колективне одбране. ОФА Одбојка: Елементи технике тактике. Игра уз примену правила. Футсал: Игра уз примену правила Елементи технике и тактике. Рукомет: Елементи технике и тактике Игра уз примену правила Кошарка: Елементи технике и тактике Игра уз примену правила Активност по избору. ПОЛИГОНИ</p>	<p>Користи елементе технике у игри: Примењује основна правила рукомета у игри Учествује на унутародељенским такмичењима.</p>	<p>ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.</p>
----	---	---	----	----	--	--	--

						Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима Елементарне игре	
4.	ПЛЕС И РИТМИКА	3	3		6	Основни садржаји Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја у којем се школа налази Основни кораци друшвених плесова Препоручени садржаји Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложенији скокови кроз вијачу	Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; Игра народно коло; Изведе кретања у различитом ритму; Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура.

5.	ФИЗИЧКО ВЕЖБАЊЕ И СПОРТ Пливање	5	6	11	Основни садржај Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјекатима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности.	Објасни својим речима сврху и значај вежбања Користи основну терминологију вежбања Поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама Примени мере безбедности током вежбања Одговорно се односи према објектима, правама и реквизитима у просторима за вежбање Примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама Навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин Користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности Прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом“ Примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама Препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту Направи план дневних Активности.	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

	Здравствено васпитање				Основни садржаји Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: - значај прве помоћи, - врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања	Наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље Разликује здраве и нездраве начине исхране Направи недељни јеловник Уравнотежене исхране уз помоћ наставника. Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања Препозна врсту повреде Правилно реагује у случају повреде Чува животну средину током вежбања.	
--	----------------------------------	--	--	--	---	---	--

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Септембар-јун	Демонстративна Метода практичног вежбања	Фронтални индивидуални	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише Евидентира сублимира резултате умножава и доставља остварене резултате са тестова за развој моторичких способности	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет, у кућним условима, приказ продукта активности и достављање путем Гугл учионице, имејлом или друштвеним мрежама.	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, Дигитална компетенција за целоживотно учење
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Септембар јануар	Усмено излагање Демонстративна Метода практичног вежбања	Фронтални Индивидуални групни	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише, поставља у виртуелној учионици	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања	Редовна настава, обавезне физичке активности Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи Кросевима (јесењи и пролећни) Такмичењем (унутар одељења и међуодељењским).	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, рад са подацима и информацијама, дигиталне

				сублимира, систематизује вреднуј	на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Поделом ученика према полу, према нивоу усвојености вежби из претходног разред и њиховим способностима. Коришћењем станица, полигона, чувањем, помагањем, коришћењем паметне табле, примена ИКТ-а.	компетенције, одговоран однос према околини, естетичка компетенција.
ОСНОВЕ ТИМСКИХ СПОРТСКИХ ИГАРА	мај	Усмено излагање Демонстративна Метода практичног вежбања	Фронтални Индивидуални групни	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује.	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет, одбојку, вежбање у сали уз музичку пратњу. Коришћењем станица, чувањем, помагањем. Примена ИКТ-а.	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.

<p>ПЛЕС И РИТМИКА</p>	<p>Новембар децембар</p>	<p>Усмено излагање Демонстративна Метода практичног вежбања</p>	<p>Рад у пару индивидуални</p>	<p>Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише, поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује</p>	<p>Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, учионици, школском дворишту; Примена ИКТ-а, онлајн настава.</p>	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, рад са подацима и информацијама, дигиталне компетенције</p>
<p>Физичко вежбање и спорт Пливање</p>	<p>Мај јун</p>	<p>Усмено излагање Демонстративна Метода практичног вежбања</p>	<p>Фронтални Индивидуални групни</p>	<p>Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује</p>	<p>Посматрају и Прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>Формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препо- знавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у</p>	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.</p>

						<p>вежбању; очување животне сре- дине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика. Примена ИКТ-а, онлајн настава.</p>	
<p>Здравствено васпитање</p>	<p>Целе године</p>	<p>Усмено излагање Демонстративна Метода практичног вежбања</p>	<p>Групни</p>	<p>Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује</p>	<p>Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>Примена ходања, трчања у школском дворишту, стадиону, парку у различитим вр. условима Мерењем пулса и притиска; Коришћењем препорука о здравом начину исхране; Подела основних намирница према енерг. вредности, улога воде, воћа; Предавање утицај дувана алкохола и енергетских пића Обуком о примени прве помоћи кроз теретске и практичне часове уз помоћ активиста Црвеног крста.</p>	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.</p>

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36
РАЗРЕД: Пети

Грађанско васпитање

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

Редни број теме	Тема	Број часова				Тематски садржај програма	Исходи
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно		
1.	ЉУДСКА ПРАВА	4	4		8	<p>Потребе и права Потребе и жеље. Потребе и права. Права и правила у учионици. Правила рада у учионици, доношење групних правила. Права детета у документима о заштити права Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врсте права. Показатељи остварености и кршења дечијих права .</p>	<p>– штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – аргументује потребу посебне заштите права детета; – на примеру препозна уграђеност права детета у основним документима која уређују рад школе; – наведе чиниоце који утичу на остваривање дечијих права; – препозна ситуације кршења дечијих права у свакодневном животу и на примерима историјских догађаја; – исказе свој став о значају поштовања правила у функционисању заједнице;</p>
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	6	4		10		
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	6	4		10		
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	5	3		8		

						<p>Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.</p> <p>Права и функционисање заједнице</p> <p>Одговорности и обавезе у заједници</p> <p>Кршење и заштита права</p> <p>Наши идентитети</p> <p>Сукоби и насиље</p> <p>Планирање и извођење акција у школи у корист права детета</p>	<p>– учествује у доношењу правила рада групе и поштује их;</p> <p>– понаша се у складу са правилима и дужностима у школи;</p> <p>– наведе начине демократског одлучивања;</p> <p>– објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права;</p> <p>– реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;</p> <p>– прихвата друге ученике и уважава њихову различитост;</p> <p>– наведе врсте насиља;</p> <p>– анализира сукоб из различитих углова учесника и налази констр</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Тема	Време реализације	Начин остваривања програма				Начин провере остварености програма	Међупредметне компетенције
		Наставне методе	Наставни облици рада	Активности наставника	Активности ученика		
ЉУДСКА ПРАВА	Септембар-новембар	Вербална метода, метод демонстрације	Фронтални, индивидуални и групни, тимски	Наставник покреће тему за анализу и разговор, саветује ученике у истраживању	Укључују се у дискусију, изражавају своје мишљење, раде истраживања	Наставник кроз разговор анализира колико је ученик разумео задату тему, проверава задатог истраживања	Настава грађанског васпитања повезује се са садашњим следећих предмета: српски језик, географија, историја, информатика и рачунарство, ликовна култура, као и са другим предметима у зависности од тема које се обрађује
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Новембар-јануар						
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	Јануар -март						
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	Април-јун						

